

Говор првог потпредседника Владе Србије и министра спољних послова Ивице Дачића у генералној дебати 38. заседања генералне конференције организације уједињених нација за образовање, науку, културу и комуникације (Унеско) у Паризу:

"Господине председниче Генералне конференције,
Господине председниче Извршног савета,
Генерални директоре,
Екселенције,
Даме и господо,

Дозволите ми, пре свега, да Вам, господине председниче, честитам на избору и пожелим сваки успех у вршењу ове важне функције.

Република Србија искрено верује у племениту мисију ове организације чију 70-годишњицу постојања ове године обележавамо. Улога Унеска на плану промоције универзалних људских вредности кроз сарадњу на плану културе, образовања, науке, информација и комуникација данас је важнија него икад. Миролубиви, интеркултурални дијалог и размена у свету растуће глобалне међузависности представљају кључ очувања међународног мира и безбедности и општег друштвеног и економског напретка. Јединствена експертиза Унеска чини ову организацију важним чиниоцем у процесу изналажења одговора на комплексне изазове са којима се човечанство суочава у актуелном историјском тренутку.

Полазећи од ове одговорне улоге Унеска на међународном плану, од кључне је важности да се у овим турбулентним и захтевним временима сачува морални кредибилитет Организације. Унеско треба да остане веран својим изворним принципима и циљевима. Политизација рада Унеска није у интересу реализације његове, за човечанство изузетно важне, мисије. Не сме се дозволити да Унеско, који је уз то и део система УН-а, посебно у години када обележава своју 70-годишњицу, буде злоупотребљаван. Унеско не доноси политичке одлуке о државности. Посебно се не сме дозволити да Организација буде стављена у функцију афирмације илегалне и једнострано проглашене независности дела територије једне државе чланице УН-а, чији су суверенитет и територијални интегритет

загарантовани важећом и правно обавезујућом резолуцијом СБ УН. Реч је наравно о захтеву за пријем тзв. „Републике Косово“ у чланство Унеска.

Подсетићу и овом приликом да је, по основу резолуције СБ УН 1244, Косово и Метохија територија Републике Србије под привременом управом УН-а, на којој и данас делује мисија УН – УНМИК. Косово, дакле, није држава.

Све ово говори да је захтев за пријем тзв. „Републике Косово“ без преседана у досадашњој историји Унеска. Супротстављајући му се, Србија брани међународно право, Повељу УН-а и врховни ауторитет СБ УН на плану очувања међународног мира и безбедности. Ови принципи морају бити поштовани у пуној мери, јер само на тај начин постојећи систем међународних односа, чији је темељ Повеља УН-а, може бити очуван, а међународно право сачувати своје универзално важење.

Састанак Извршног савета Унеска одржан 21. октобра показао је сву контроверзност овог питања, али и дубоку подељеност чланства. То несумњиво потврђује чињеница да од 58 чланица овог тела, апсолутна већина, њих 31, фактички није подржала усвајање препоруке.

У Организацији чији је један од главних циљева заштита културног наслеђа човечанства за генерације које долазе, не смемо заборавити да су на простору Косова и Метохије од јуна 1999. године, дакле после престанка оружаних сукоба, до данас, 236 верских и културно-историјских споменика били мете напада. Уништена су 174 верска објекта Српске православне цркве, 33 културно-историјска споменика, покрадено је више од 10.000 икона, црквено-уметничких и богослужбених предмета. Уништено је или оштећено скоро 5.300 надгробних споменика на 256 српских православних гробаља, а на више од 50 њих не постоји ниједан читав споменик. Четири бисера наше духовне и културне баштине: манастир Дечани, Пећка патријаршија, Грачаница и Црква богородице Љевишке, и данас се налазе на Унесковој листи светске баштине у опасности. Због свега овога дубоко смо забринути за своје културно-историјско наслеђе у Покрајини које представља стуб нашег националног, културног и духовног идентитета и део драгоценог историјског и цивилизацијског наслеђа модерне Европе и света.

Притом бих истакао да није намера, ни жеља Србије, да се било ко изолује или спречи да има приступ активностима Унеска. Напротив. Чињеница је, међутим, да Косово и Метохија и сада учествује у многобројним активностима Организације, али на статусно неутралан начин и у складу са резолуцијом СБ УН 1244, што најбоље показује да је права интенција подносилаца овог захтева искључиво политичка.

Даме и господа,

Србија је снажно посвећена дијалогу са представницима Приштине који се води под покровитељством ЕУ и који представља један од ретких успешних примера мирног решавања спорова у данашњем свету. У оквиру дијалога постигнути су изузетно важни договори у интересу побољшања свакодневних животних услова целокупног становништва Косова и Метохије. Наша посвећеност овом процесу одраз је чврстог

опредељења за активан допринос унапређењу политичке и економске стабилности региона Западног Балкана, као и решавању свих преосталих отворених питања искључиво политичким и дипломатским средствима. Управо са тим циљем, Република Србија је у дијалогу демонстрирала своју конструктивност и спремност на компромисе. На тај начин смо допринели да за многа комплексна питања у различитим сегментима, од законодавства до енергетике и телекомуникација, буду постигнута обострано прихватљива решења, у интересу, пре свега, помирења и заједничке будућности. Разговори о имовини Српске православне цркве, као и статусу и заштити српског културног наслеђа на простору Косова и Метохије у оквиру Бриселског дијалога тек следе.

Полазећи од тога апелујем на вас. Одложимо дебату по овом питању у Унеску и дајмо шансу дијалогу јер то је једини начин да се и о овом питању постигне обострано прихватљиво решење и тиме избегну даље поделе, политизација и конфронтација унутар Унеска. Овакав приступ је и у духу принципа на којима је утемељена ова Организација и, уверени смо, у најбољем је интересу регионалне стабилности и сарадње.

Својом подршком одлагању помозите да се дође до одрживог решења које неће бити резултат једностраности и наметања, већ конструктивног приступа и дијалога. То је оно што тражимо. Шансу за дијалог и договор уместо унилатерализма.

Хвала вам."